

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie

datum 1 juli 2014

Betreffende wetsvoorstel:

33685

Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Wet op de economische delicten met het oog op het vergroten van de mogelijkheden tot opsporing, vervolging, alsmede het voorkomen van financieel-economische criminaliteit (verruiming mogelijkheden bestrijding financieel-economische criminaliteit)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 1 juli 2014 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer.

De stemming over de moties vonden plaats op 24 juni 2014.

Verworpen, ingetrokken en/of vervallen amendementen

Artikel I, onderdeel K

7 (Van der Steur)

Amendement van het lid Van der Steur over het oplossen van een lacune in de strafbepaling voor niet-ambtelijke omkoping

Artikel 328ter Wetboek van Strafrecht

Dit amendement zorgt ervoor dat ook omkoping die plaatsvindt voorafgaand aan de dienst

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 1 juli 2014

blad 2

betrekking of omkoping waarvan de «afrekening» plaatsvindt na het aflopen van de dienstbetrekking, onder de werking van de wet wordt gebracht. Hiermee wordt voorkomen dat op een relatief eenvoudige manier de strafbepalingen kunnen worden omzeild.

Aannemen of verlenen van voordelen voorafgaand aan en na de dienstbetrekking of optredend als lasthebber

De formulering van het huidige artikel 328ter Wetboek van de zinsnede «werkzaam zijnde in dienstbetrekking of optredend als lasthebber» staat effectieve strafrechtelijke vervolging en bestraffing in de weg. In het geval dat de niet-ambtenaar van functie wisselt nadat hij de gewenste handelingen/tegenprestaties heeft verricht en de beloning incasseert na functiewisseling. In dat geval kan niet meer gesteld worden dat hij voldoet aan het bestanddeel «werkzaam zijnde in dienstbetrekking of optredend als lasthebber». Evenzo kan ook de voormalige, maar inmiddels gepensioneerde niet-ambtenaar bestraffing ontlopen wanneer hij de beloning pas ontvangt na zijn afscheid. Hij is immers op het moment van het aannemen van het voordeel niet meer werkzaam bij zijn oude werkgever. Vergelijkbare problemen doen zich voor bij toekomstige niet-ambtenaren die zich op voorhand kunnen laten omkopen, zonder dat zij strafbaar zijn, mits zij de beloning maar aannemen voordat zij als niet-ambtenaar in dienst treden. Het is derhalve opmerkelijk en strafrechtelijk ongewenst dat gedragingen waarbij voordelen die voorafgaande of na afloop van de dienstbetrekking of optredend als lasthebber worden aangenomen of verleend, in tegenstelling tot de ambtelijke omkopingsbepalingen (177, 177a, 362, 363 Wetboek van Strafrecht), niet onder de huidige strafbaarstelling vallen. Dit kan de effectieve vervolging en bestraffing van verdachten van bijvoorbeeld vastgoedfraudes of matchfixing op grond van het delict niet-ambtelijke omkoping belemmeren. Daarbij uitte eerder het College van Procureurs-Generaal (het Openbaar Ministerie) in 1998 bij de Wet Herziening Corruptiewetgeving zijn zorgen over de beperkte strekking van artikel 328ter Wetboek van Strafrecht, in de wet bleef dit echter ongewijzigd. Een advies met deze strekking is ook opgenomen in het concept proefschrift van mr. drs. G.G. Vos getiteld «De strijd der plichten, een (internationale) rechtsvergelijkende juridische analyse van het Nederlandse niet-ambtelijke omkopingsartikel» te verdedigen begin 2015 te Rotterdam (zie blz. 79).

Aansluiting bij aannemen of verlenen niet-gerechtvaardigd voordeel in gronddelict artikel 328ter, eerste lid, Wetboek van Strafrecht

De jurisprudentie met betrekking tot ambtelijke en niet-ambtelijke omkoping stelt steeds minder hoge eisen aan het «verband» tussen het voordeel en de tegenprestatie en aan de tegenprestatie sec. Daarentegen hecht de jurisprudentie tegenwoordig meer waarde aan het daadwerkelijk aannemen of verlenen van een gift, dienst of belofte om de strafbaarheid van de verdachte voor het feit niet-ambtelijke omkoping of ambtelijke omkoping aan te tonen. Daarbij is in de Deense strafbepaling, die legitiem verder gaat dan de internationale minimumvoorschriften, het enkel aannemen en verlenen van gunsten strafbaar gesteld. Dit heeft tot gevolg dat het verband tussen het voordeel en de tegenprestatie en de tegenprestatie sec niet hoeft te worden bewezen. De Deense strafbepaling, het voorstel van enkele leden van de Vaste Commissie van Justitie uit 1966 en het initiatiefwetsvoorstel Van Oven/Van Heemst uit 1998 hebben aan de basis gestaan van het

datum 1 juli 2014

blad 3

eerste lid van artikel 328ter Wetboek van Strafrecht. Daar komt nog bij dat Denemarken volgens Transparency International het best functionerende land met betrekking tot corruptiebestrijding is. Volgens de indiener is het onaanvaardbaar indien een «omgekochte» zich laat beïnvloeden door het aannemen van een niet-gerechvaardigd voordeel. Dit geldt eveneens voor de «omkoper» die tracht een «omgekochte» te beïnvloeden door het verlenen van zo'n voordeel. De wettelijke constructie is daarbij in lijn met de minimumvoorschriften gesteld in de internationale wet- en regelgeving, aangezien de nationale wetgeving strafrechtelijk verder mag gaan dan deze minimumvoorschriften.

Niet-gerechvaardigd voordeel

De term «niet-gerechvaardigd» is opgenomen, omdat dit een vertaling is van het bestanddeel «undue» uit de artikelen 7 en 8 RvE-Corruptieverdrag, artikel 21 VN-verdrag tegen corruptie en artikel 2 EU-kaderbesluit inzake de bestrijding van corruptie in de privésector. Deze verdragen roepen de lidstaten op dit bestanddeel over te nemen in hun wetgeving. Het opnemen van dit bestanddeel zorgt er eveneens voor dat rechters te allen tijde bagatelgunsten (bv. het geven van een fles wijn) kunnen uitsluiten van strafbaarheid als zij dat in het specifieke geval gerechtvaardigd vinden. De keuze voor dit bestanddeel is dan ook te rechtvaardigen, aangezien het gekozen bestanddeel gebruikelijke (kleine) geschenken, fooien en giften, de zogenoemde bagateldelicten, moet uitzonderen van strafbaarheid om de strafbaarheid niet onrechtvaardig te verruimen zodat elk voordeel daaronder valt. Het RvE-Corruptieverdrag, het VN-verdrag en het EU-kaderbesluit verwijzen allen in verband met de private corruptiewetgeving naar het bestanddeel «advantage» teneinde het omkopingsmiddel vorm te geven. In het huidige 328ter Wetboek van Strafrecht wordt een onderscheid gemaakt tussen de gift, belofte en dienst. Het zou in het kader van de overzichtelijkheid en de eenvoud van wetgeving van belang zijn de voorkeur te geven aan het bestanddeel «voordeel», aangezien dit bestanddeel alle huidige drie omkopingsmiddelen insluit. Daarbij worden op deze wijze afbakeningsperikelen tussen de gift, dienst en belofte ondervangen. Ook wordt op deze wijze aangesloten bij bovenstaande internationale verdragen en kaderbesluiten die oproepen dit bestanddeel op te nemen.

Strafverzwarringsgrond artikel 328ter, tweede lid, Wetboek van Strafrecht

De strafverzwarringsgrond, die is opgenomen in het voorgestelde tweede lid van artikel 328ter Sr, berust deels op het alternatieve wetsvoorstel van Smid inzake de ambtelijke omkopingsbepalingen. Daarbij is de keuze gevallen voor de zinsnede «in strijd met een wettelijke plicht of, naar gelang van het geval, beroepsvoorschriften of -instructies die van toepassing zijn in het beroep van die persoon» uit artikel 1 EU-kaderbesluit bestrijding corruptie in de privésector teneinde de negatieve bezwaren die het bestanddeel «in strijd met de plicht» in de ambtelijke omkopingsbepalingen teweegbrachten, te ondervangen. Op deze wijze kan een hoger maximum van vier jaar gevangenisstraf en een geldboete van de vijfde categorie worden opgelegd die gerechtvaardigd worden door enerzijds het handelen of nalaten in strijd met een wettelijke plicht of, naar gelang van het geval, beroepsvoorschriften of -instructies die van toepassing zijn in het beroep van de

datum 1 juli 2014

blad 4

«omgekochte» en anderzijds dat een rechter het losse verband tussen de tegenprestatie en het omkopingsmiddel en de «concrete» tegenprestatie sec dient te bewijzen. Daarbij hecht de huidige jurisprudentie met betrekking tot niet-ambtelijke omkoping steeds meer waarde aan gedragscodes van ondernemingen om het strafbaar gedrag van werknemers af te bakenen, waardoor bovenstaande zinsnede te rechtvaardigen is.

Anders dan als ambtenaar in de zin van artikel 363

Het huidige wettelijke stelsel omtrent de niet-ambtelijke en ambtelijke omkopingsbepalingen is niet geheel duidelijk, aangezien het bestanddeel «anders dan als ambtenaar» in artikel 328ter Sr Wetboek van Strafrecht door de jurisprudentie (nationaal typische delictsbestanddelen) kan worden geïnterpreteerd als «anders dan als Nederlandse ambtenaar». Op deze wijze kan tevens worden geïnterpreteerd dat buitenlandse en internationale ambtenaren onder deze strafbepaling vallen. Een juridisch sluitende oplossing kan zijn het bestanddeel «anders dan als ambtenaar» te vervangen door het bestanddeel «anders dan als Nederlandse ambtenaar» met een toevoeging «anders dan als persoon in de openbare dienst van een vreemde staat of van een volkenrechtelijke organisatie» om verzekerd te zijn dat buitenlandse en internationale ambtenaren niet onder zowel de ambtelijke als de niet-ambtelijke omkopingsbepalingen kunnen vallen. De bovenstaande oplossing kan sterk worden vereenvoudigd door te verwijzen naar artikel 363 Sr, waardoor het bestanddeel als volgt kan worden geformuleerd «hij die, anders dan als ambtenaar in de zin van artikel 363 Sr».

Vragen en aanbieden van een voordeel

Het vragen en aanbieden van een voordeel kan onder poging worden geschaard, nu blijkt kan worden gegeven van een begin van uitvoering en de dader op dat moment voornemens kan zijn het misdrijf te voltooien. Het enkel opnemen van het vragen en het aanbieden van een voordeel als zelfstandige delictsbestanddelen in artikel 328ter Sr gaat indiener strafrechtelijk bezien te ver. Een advies met deze strekking is ook opgenomen in het concept proefschrift van mr. drs. G.G. Vos getiteld «De strijd der plichten een (internationale) rechtsvergelijkende juridische analyse van het Nederlandse niet-ambtelijke omkopingsartikel» te verdedigen begin 2015 te Rotterdam (zie blz. 121).

Ingetrokken.

Artikel I, onderdeel B

Artikel VII

8 (van der Steur)

Amendement van het lid Van der Steur over het vervallen van de dubbele strafbaarheidseis voor niet-ambtelijke omkoping

Dit amendement regelt dat de dubbele strafbaarheidseis vervalt. Hiermee wordt voorkomen dat Nederlandse verdachten wegens het ontbreken van een buitenlandse strafbepaling ontsnappen aan vervolging, terwijl zij wel schuldig zijn aan corruptie. De

datum 1 juli 2014

blad 5

evaluatiecommissie (GRECO) van de Raad van Europa waarbij Nederland is aangesloten, beveelt aan de eis van de dubbele strafbaarheid te laten vervallen, aangezien het mogelijk is dat de strafbare gedraging «actieve en passieve niet-ambtelijke omkoping» in het buitenland onder een geheel ander delict valt of volgens indiener in het buitenland in het geheel niet strafbaar is. Het delict niet-ambtelijke omkoping is namelijk pas in 1967 in Nederland strafbaar gesteld. De eis van de dubbele strafbaarheid kan in de toekomst problemen opleveren bij de vervolging en bestraffing van Nederlanders of Nederlandse ondernemingen die in het buitenland deze feiten plegen. De internationale bestrijding van niet-ambtelijke omkoping is van essentieel belang, aangezien op deze wijze Nederlandse belangen in het buitenland worden beschermd (zie ook 33 572, nr. 6, blz. 14). De plaatsing van dit ernstige (grensoverschrijdende) fraudedelict in artikel 5, eerste lid, onder 1 Wetboek van Strafrecht naast onder andere de artikelen 237 Wetboek van Strafrecht (opzettelijk een dubbel huwelijk aangaan) en 273 Wetboek van Strafrecht (schending bedrijfsgeheimen) is derhalve ook op grond van het achterliggend doel van dit artikel te rechtvaardigen. Een advies met deze strekking is ook opgenomen in het concept proefschrift van mr. drs. G.G. Vos getiteld «De strijd der plichten een (internationale) rechtsvergelijkende juridische analyse van het Nederlandse niet-ambtelijke omkopingsartikel» te verdedigen begin 2015 te Rotterdam (zie blz. 118).

Ingetrokken.

Artikel I onderdeel Ea

9 (Van de Steur)

Amendement van het lid Van der Steur over het verlengen van de verjaringstermijn van niet-ambtelijke omkoping

Dit amendement voorkomt dat verdachten van een mogelijk voor lange duur verborgen delict door het verlopen van een zesjaarstermijn vanaf een dag na het moment van het verlenen van een voordeel in de actieve variant van niet-ambtelijke omkoping onbestraft blijven. De verjarings-termijn gaat nu lopen vanaf het moment van ontdekking in plaats van vanaf het moment van het plegen van het strafbare feit. Daarbij treedt de verjaringstermijn van de passieve variant van niet-ambtelijke omkoping op grond van de jurisprudentie, in tegenstelling tot de actieve variant, in op een dag na het moment, waarop in ieder geval dienstbetrekking waarin de tegenprestatie is verleend is beëindigd («ontdekking van het verzwegene»). De indiener stelt daarom voor de verjaringstermijn voor het artikel 328ter Wetboek van Strafrecht te laten aanvangen op de dag na die waarop het misdrijf ter kennis is gekomen van een ambtenaar belast met de opsporing van strafbare feiten, zodat onder andere de aanvang van de verjaringstermijnen tussen de actieve en de passieve variant van niet-ambtelijke omkoping gelijk wordt getrokken en ten aanzien van alleen de actieve variant de verjaringstermijn van niet-ambtelijke omkoping wordt opgeschoven naar een later tijdstip. In de huidige jurisprudentie zijn immers voorbeelden bekend dat verdachten vrijuit gaan door het verloop van deze termijn van zes jaar. Het opnemen van dit voor waarschijnlijk lange duur verborgen delict in artikel 71, onder 1, Wetboek van Strafrecht, naast de artikelen 173, eerste lid, Wetboek van Strafrecht (vergiftiging drinkwater) en 173b Wetboek van Strafrecht (verontreiniging bodem) die dezelfde verjaringsproblematiek delen, is dan ook te rechtvaardigen. Een advies met deze strekking is ook opgenomen in het concept proefschrift van mr. drs. G.G. Vos getiteld «De strijd der plichten een

datum 1 juli 2014

blad 6

(internationale) rechtsvergelijkende juridische analyse van het Nederlandse niet-ambtelijke omkopingsartikel» te verdedigen begin 2015 te Rotterdam (zie blz. 113).

Ingetrokken.

Moties

11 (Helder) over de strafverzwarende grond

Verworpen. Voor: PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, de SGP, de PvdD en de SP.

12 (Van Oosten en Recourt) over het aanpassen van de witwaswetgeving

Met algemene stemmen aangenomen.

13 (Bontes) over het invoeren van minimumstraffen voor financieel-economische criminaliteit

Verworpen. Voor: PVV en de Groep Bontes/Van Klaveren.

14 → 17 (Berndsen-Jansen) over het evalueren van de verruimde mogelijkheden voor de bestrijding van financieel-economische criminaliteit

Aangenomen. Voor: het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Van Vliet, 50PLUS/Baay-Timmerman, 50PLUS/Klein, D66, GroenLinks, de PvdA, de PvdD en de SP.